

คำถามที่พบบ่อย: สูตรบำนาญ CARE

คำถาม: สูตรบำนาญใหม่ (CARE) ต่างจากสูตรเดิมอย่างไร

คำตอบ: บำนาญยังคงคิดจาก อัตราบำนาญ x ฐานค่าจ้าง แต่วิธีคิดทั้งสองส่วนเปลี่ยนไป

1. สูตรเดิมอัตราบำนาญ 20% + 1.5% ต่อปีที่สมทบมากกว่า 15 ปี (ไม่คิดเศษเดือน) แต่สูตร CARE ปรับเพิ่มอัตราบำนาญให้ทุกเดือนที่สมทบเพิ่ม เดือนละ 0.125%
2. สูตรเดิมคำนวณจากค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย ในขณะที่ สูตร CARE คำนวณฐานค่าจ้างเฉลี่ยตลอดการส่งเงินสมทบ (โดยปรับเป็นค่าเงินปัจจุบัน)

คำถาม: การปรับฐานค่าจ้างที่นำส่งในอดีตให้เป็นค่าเงินปัจจุบันทำอย่างไร

คำตอบ: ใช้แต้มบำนาญ (Pension Points) โดยมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ในแต่ละเดือนที่ผู้ประกันตนส่งเงินสมทบ จะได้แต้มเท่ากับ ค่าจ้างที่นำส่งเงินสมทบหารด้วย ค่าจ้างเฉลี่ยของระบบในเดือนนั้น (เช่น ค่าจ้างสมทบ 11,000 บาท ค่าจ้างเฉลี่ยระบบ 10,000 บาท จะได้ 1.1 คะแนน)
2. คำนวณแต้มทุกเดือนที่ส่งเงินสมทบ บวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนเดือนทั้งหมด
2. ปรับแต้มเฉลี่ยกลับเป็นฐานค่าจ้าง โดยคูณด้วย ค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้ายของระบบ คำนวณ ณ วันที่เกิดสิทธิรับบำนาญ ทั้งนี้ผลลัพธ์ที่ได้ต้องไม่เกินเพดานค่าจ้างตามกฎหมายเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย

คำถาม: ค่าจ้างเฉลี่ยของระบบคืออะไร

คำตอบ: ในแต่ละเดือน สำนักงานประกันสังคมจะประกาศค่าจ้างเฉลี่ย คำนวณจากสถิติค่าจ้างของผู้ประกันตนมาตรา 33 ทุกคนที่นำส่งเงินสมทบในเดือนนั้น

คำถาม: ผู้รับบำนาญอยู่แล้ว จะได้รับผลกระทบอย่างไร

คำตอบ: เมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้ สำนักงานประกันสังคมจะคำนวณบำนาญให้ใหม่

1. หากคำนวณได้เพิ่มขึ้น สำนักงานจะปรับเพิ่มบำนาญให้อัตโนมัติในเดือนถัดไป
2. หากคำนวณได้เท่าเดิมหรือลดลง ผู้รับบำนาญจะได้รับบำนาญเท่าเดิม

คำถาม: สูตร CARE เมื่อเทียบกับสูตรเดิมแล้วจะทำให้บำนาญเพิ่มขึ้นหรือลดลง

คำตอบ: ขึ้นอยู่กับแนวโน้มการเติบโตของค่าจ้างของผู้ประกันตนแต่ละคน เช่น

1. ผู้ประกันตนส่วนใหญ่ ที่ค่าจ้างค่อย ๆ เพิ่มขึ้นทุกปี จะได้รับบำนาญใกล้เคียงกับสูตรเดิม
2. ผู้ประกันตนที่ค่าจ้างสมทบเต็มเพดาน 15,000 บาทมาตลอด จะได้รับบำนาญเท่ากับสูตรเดิม
3. ผู้ประกันตนที่ค่าจ้างสูงเป็นระยะเวลานาน แล้วเปลี่ยนมาเป็นผู้ประกันตนมาตรา 39 (หรือเป็นมาตรา 33 ที่ค่าจ้างลดลง) ในช่วงท้าย จะได้บำนาญเพิ่มขึ้น
4. ผู้ประกันตนที่ค่าจ้างต่ำเป็นระยะเวลานาน แล้วค่าจ้างสูงอย่างก้าวกระโดดในช่วง 5 ปีสุดท้าย จะได้บำนาญลดลงจากสูตรเดิม

คำถาม: หากคำนวณบำนาญแล้วได้ลดลง จะมีการชดเชยให้หรือไม่

คำตอบ: สำนักงานประกันสังคมกำหนดช่วงเปลี่ยนผ่าน 5 ปีหลังมีการแก้ไขกฎหมายสูตรบำนาญ โดยผู้ที่เกิดสิทธิรับบำนาญในช่วงนี้ มีสิทธิได้รับการชดเชยเมื่อคำนวณแล้วสูตรบำนาญใหม่น้อยกว่าสูตรบำนาญเดิม เช่น สูตรเดิมได้บำนาญ 5,000 บาท แต่สูตรใหม่ได้บำนาญเพียง 4,000 บาท จะมีสิทธิได้รับการชดเชย ดังนี้

-ผู้ที่เกษียณในปีแรกหลังแก้ไขกฎหมาย จะได้รับการชดเชยส่วนต่าง 100% -> ได้รับบำนาญ 5,000 บาท

-ผู้ที่เกษียณในปีที่ 2 จะได้รับการชดเชยส่วนต่าง 80% -> ได้รับบำนาญ 4,800 บาท

-ผู้ที่เกษียณในปีที่ 3 จะได้รับการชดเชยส่วนต่าง 60% -> ได้รับบำนาญ 4,600 บาท

-ผู้ที่เกษียณในปีที่ 4 จะได้รับการชดเชยส่วนต่าง 40% -> ได้รับบำนาญ 4,400 บาท

-ผู้ที่เกษียณในปีที่ 5 จะได้รับการชดเชยส่วนต่าง 20% -> ได้รับบำนาญ 4,200 บาท

คำถาม: การปรับสูตรบำนาญมีผลกับความยั่งยืนของกองทุนหรือไม่

คำตอบ: การปรับสูตรบำนาญทำให้กองทุนมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นในระยะกลาง โดยเฉพาะจากกติกการช่วยเหลือผู้รับบำนาญอยู่และการชดเชยให้ผู้ที่จะเริ่มรับบำนาญภายใน 5 ปีในช่วงเปลี่ยนผ่าน

เพื่อให้ระบบบำนาญมีความยั่งยืนในการจ่ายสิทธิประโยชน์ให้ผู้ประกันตนในระยะยาว สำหรับทั้งผู้รับบำนาญอยู่และผู้ที่จะเกษียณในอนาคต คณะกรรมการประกันสังคมมีแนวทาง ดังนี้

1. ปรับเพิ่มเพดานค่าจ้างในการคำนวณสิทธิประโยชน์และเงินสมทบอย่างต่อเนื่อง ตามค่าเงินที่เปลี่ยนไป (จากเดิม 15,000 บาทคงที่ ตั้งแต่พ.ศ. 2533 ถึงปัจจุบัน) โดยเริ่มต้นที่ 17,500 บาท ในปี 2569 ต่อด้วย 20,000 บาทในปี 2572 และ 23,000 บาทในปี 2575
2. ปรับยุทธศาสตร์การลงทุน โดยปรับเพิ่มความเสี่ยงและความผันผวนในระยะสั้น เพื่อให้มีโอกาสได้ผลตอบแทนการลงทุนในระยะยาวที่สูงขึ้น

3. เพิ่มอัตราเงินสมทบกรณีชราภาพและสงเคราะห์บุตรอย่างค่อยเป็นค่อยไป จากปัจจุบันผู้ประกันตนส่ง 3% นายจ้าง 3% รัฐบาล 1% เป็นอัตราที่สูงขึ้น (อยู่ระหว่างศึกษา ยังไม่มีการกำหนดอัตราเงินสมทบใหม่)
4. ทบทวนอายุเกิดสิทธิรับบำนาญ จากปัจจุบันผู้ประกันตนที่เกษียณอายุสามารถเริ่มรับบำนาญได้ตั้งแต่อายุ 55 ปี เป็นอายุที่สูงขึ้น (อยู่ระหว่างศึกษา ยังไม่มีการกำหนดอายุเกิดสิทธิรับบำนาญใหม่)